

פרשת ויגש תשפ"ג
בעניין מלכות יהודה

In loving memory of Ophir Agassi z"l by his Family

בראשית פרק מד

(יח) ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה: (יט) אדני שאל את עבדך לאמר היש לכם אב או אח: (כ) ויאמר אל אדני יש לנו אב וזקן וילד זקנים קטן ואחיו מת ויתר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו: (כא) ותאמר אל עבדך הורדהו אלי ואשימה עיני עלי: (כב) ויאמר אל אדני לא יוכל הנער לעזב את אביו ועזב את אביו ומת: (כג) ותאמר אל עבדך אם לא ירד אחיכם הקטן אתכם לא תספון לראות פני: (כד) ויהי כי עלינו אל עבדך אבי ונגד לו את דברי אדני: (כה) ויאמר אבינו שבו שברו לנו מעט אכל: (כו) ויאמר לא נוכל לרדת אם יש אחינו הקטן אתנו וירדנו כי לא נוכל לראות פני האיש ואחינו הקטן איננו אתנו: (כז) ויאמר עבדך אבי אלינו אתם ידעתם כי שנים ילדה לי אשתי: (כח) ויצא האחד מאתי ואמר אך טרף טרף ולא ראיתיו עד הנה: (כט) ולקחתם גם את זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם את שיבתי ברעה שאלה: (ל) ועתה כבאי אל עבדך אבי והנער איננו ונפש קשורה בנפשו: (לא) והיה כראותו כי אין הנער ומת והורידו עבדך את שיבת עבדך אבינו ביוגו שאלה: (לב) כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר אם לא אביאנו אליך וחסאתי לאבי כל הימים: (לג) ועתה ישב נא עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער יעל עם אחיו: (לד) כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי פן ארצה ברע אשר ימצא את אבי:

רש"י
(יח) ויגש אליו וגו'. **דבר באזני אדני** - יכנסו דברי באזניך: **ואל יחר אפך** - מכאן אתה למד שדבר אליו קשות: **כי כמוך כפרעה** - חשוב אתה בעיני כמלך זה פשוטו. ומדרשו, סופך ללקות עליו בצרעת כמו שלקה פרעה על ידי זקנתי שרה על לילה אחת שעכבה. דבר אחר מה פרעה גוזר ואינו מקיים, מבטיח ואינו עושה, אף אתה כן, וכי זו היא שימת עין שאמרת לשום עינד עליו. דבר אחר כי כמוך כפרעה אם תקניטני אהרוג אותך ואת אדוניך: (יט) **אדני שאל את עבדך** - מתחלה בעלילה באת עלינו, למה היה לך לשאול כל אלה, בתך היינו מבקשים, או אחותנו אתה מבקש, ואף על פי כן ונאמר אל אדוני, לא כחדנו ממך דבר: (כ) **ואחיו מת** - מפני היראה היה מוציא דבר שקר מפיו. אמר אם אומר לו שהוא קיים, יאמר הביאוהו אצלי: **לבדו לאמו** - מאותו האם אין לו עוד אח: (כב) **ועזב את אביו ומת** - אם יעזוב את אביו דואגים אנו שמא ימות בדרך, שהרי אמו מתה בדרך: (כט) **וקרהו אסון** - שהשטן מקטרב בשעת הסכנה: **והורדתם את שיבתי וגו'** - עכשיו כשהוא אצלי אני מתנחם בו על אמו ועל אחיו, ואם ימות זה דומה עלי ששלשתן מתו ביום אחד: (לא) **והיה כראותו כי אין הנער ומת** - אביו מצרתו: (לב) **כי עבדך ערב את הנער** - ואם תאמר למה אני נכנס לתגר יותר משאר אחי, הם כולם מבחוץ, אבל אני נתקשרתי בקשר חזק להיות מנודה בשני עולמות: (לג) **ישב נא עבדך וגו'** - לכל דבר אני מעולה ממנו, לגבורה, ולמלחמה, ולשמש:

תהלים פרק מח

(א) שיר מזמור לבני קרח: (ב) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו: (ג) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירקותי צפון קרית מלך רב: (ד) אלהים בארמנותיה נודע למשגב: (ה) כי הנה המלכים נועדו עברו יחדו: (ו) המה ראו פן תמהו נבְּהלו נחפזו: (ז) רעה אחרתם שם חיל כילדה: (ח) ברוח קדים תשבר אגילות תרשיש: (ט) באשר שמענו פן ראינו בעיר ה' צבאות בעיר אלהינו אלהים? כוונתו עד עולם סלה: (י) דמינו אלהים חסדך בקרב היכלך: (יא) כשמה אלהים פן תהלתך על קצוני ארץ צדק מלאה ימינך: (יב) ישמח הר ציון תגלגלה בנות יהודה למען משפטיך: (יג) סבו ציון והקיפוה ספרו מגדליה: (יד) שיתו לבכם לחילה פסגו ארמנותיה למען תספרו לדור אחרון: (טו) כי זה אלהים אלהינו עולם ועד הוא ונהגנו על מות:

בראשית רבה - פרשת ויגש פרשה צג

[ב] כי הנה המלכים נועדו עברו יחדו (תהלים מח), כי הנה המלכים, זה יהודה ויוסף, עברו יחדו, זה נתמלא עברה על זה, וזה נתמלא עברה על זה, המה ראו כן תמהו (שם), ויתמהו האנשים איש אל רעהו (בראשית מג), נבהלו נחפזו, ולא יכלו אחיו וגו', רעה אחזתם שם (תהלים מח), אלו השבטים, אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו מה איכפת לנו, יאי למלך מדיין עם מלך, ויגש אליו יהודה אחד באחד יגשו (איוב מא), זה יהודה ויוסף, ורוח לא יבא ביניהם, אלו השבטים, אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו מה איכפת לנו.

בראשית פרק מג פסוק לג

וישבו לפניו הבכר כבכרתו והצעיר כצערתו ויתמהו האנשים איש אל רעהו:

בראשית פרק מה פסוק ג

ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבְּהלו מפניו:

בראשית פרק מו פסוק ו

ויקחו את מקניהם ואת רכושם אשר רכשו בארץ פניעו ויבאו מצרימה לעקב וכל זרעו אתו:

רש"י

אשר רכשו בארץ כנען - אבל מה שרכש בפרך ארם נתן הכל לעשו בשביל חלקו במערת המכפלה, אמר נכסי חוצה לארץ אינן כדאי לי, וזהו (להלן נה) אשר כריתי לי, העמיד לו צבורין של זהב וכסף כמין כרי ואמר לו טול את אלו: